

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1406

av **Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S)**

Operatörernas ansvar när det gäller kollektivtrafik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp effekterna av det nya regelverket och bevaka att de nya resenärsrättigheterna följs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

För att uppnå ett ekologiskt hållbart transportsystem måste andelen resor med kollektivtrafik öka. För att nå våra klimatmål krävs dessutom en utveckling mot ett mer transportsnålt samhälle. De nationella branschorganisationerna står bakom fördubblingsmålet. År 2015 ställde sig riksdagen bakom fördubblingsmålet för kollektivtrafik och om statens roll i att bidra till att skapa rätt förutsättningar för att branschens mål om en fördubblad kollektivtrafik ska kunna nås.

Regeringen har som att öka resandet med kollektivtrafik. Ett led i detta var beslutet om ett nytt regelverk för kollektivtrafikresenärer som trädde i kraft den 1 april 2016. Tanken med det nya regelverket var att stärka resenärernas rättigheter, detta som en viktig del i att öka attraktiviteten för kollektivtrafiken. Ett ökat resande med kollektivtrafik är inte minst en viktig komponent för att minska transportsektorns klimatpåverkan.

En del i nya regelverket från 2016 rör buss- och tågresor för linjer som är kortare än 15 mil. Där stipuleras trafikföretagen att ersätta resenärerna för kostnader att komma fram om operatören av en eller annan anledning misslyckas med att genomföra den resa som resenärerna har betalat för.

Resenärerna ersätts för de kostnader de har att komma till sin slutdestination inom ramen för vad som stipuleras i lagen. Men det behöver förtydligas att detta inte fråntar operatörernas ansvar att tillse att deras kunder kommer fram till slutstationen.

Avtal

När en resenär köper en biljett i kollektivtrafiken ingås ett avtal som innebär att transportören har en skyldighet att transportera resenären på det sätt som anges på biljetten eller i aktuell tidtabell. Om det uppstår problem som gör att bussen eller tåget inte kommer fram i tid, kan transportören sätta in ersättningstrafik för att uppfylla sin skyldighet. Det är först om resenären drabbas av en längre försening som ersättningsbestämmelserna i lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter blir aktuella. Om det kan befaras att resan blir mer än 20 minuter försenad och resenären väljer att ta sig fram till resmålet på annat sätt (t.ex. med taxi eller egen bil), har resenären enligt lagen rätt att få ersättning av transportören för den extra kostnaden. Alternativt kan resenären välja att fortsätta resan med transportören och begära att få tillbaka en andel av biljettpriset, ett prisavdrag.

Glesbygd

Om en större buss eller ett tåg är tvunget att avbryta resan kan ett stort antal personer bli strandade. På mindre orter kan det vara helt omöjligt för den enskilde resenären att uppbåda ersättningstrafik. Exempelvis är tillgången på taxi utanför större orter begränsat. För att operatörens ansvar inte har minskat med anledning av att Sverige har anammat EU:s regler vad gäller resenärernas rättigheter. Svensk Kollektivtrafik har i nyhetsbrev visat att de tolkat lagen så att operatörerna inte längre behöver ansvara för att resenärerna kommer vidare vid trafikstörningar. Utan att de själva ska ansvara för att åberopa taxi eller privatbil. Detta kan te sig omöjligt på orter där taxiverksamheten inte är så frekvent. Och kommer i så fall definitivt inte att gynna att fler reser kollektivt. Enligt vår mening måste det även med det nya regelverket vara operatörernas ansvar och med stöd från staten se till att resenärerna kommer fram till slutstationen för sin resa. Om detta är oklart så kan lagstiftningen behöva förtydligas eller kompletteras med andra åtgärder.

Svårighet

Viktigt att stärka resenärens skydd för resan så att det säkerställer viljan att resa kollektivt. Att kunna garantera ersättningstrafik i glesbygd kräver mer än ändrad lagstiftning. Både transportföretag och operatörer måste ha en högre beredskap och täckning av fordon. Därför är också viktigt att staten tar ett större ansvar för att lagen kan följas bättre.

Lars Mejern Larsson (S)

Mikael Dahlqvist (S)